2024/2368

10.10.2024 г.

РЕЗОЛЮЦИЯ (ЕС) 2024/2368 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

от 11 април 2024 година,

съдържаща забележките, които са неразделна част от решението за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие „Инициатива за иновативно здравеопазване“ за финансовата 2022 година

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ,

— като взе предвид своето решение за освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на съвместното предприятие „Инициатива за иновативно здравеопазване“ за финансовата 2022 година,

— като взе предвид член 100 и приложение V към своя Правилник за дейността,

— като взе предвид доклада на комисията по бюджетен контрол (A9-0093/2024),

А. като има предвид, че съвместното предприятие „Инициатива за иновативно здравеопазване“ (ИИЗ) със седалище в Брюксел е създадено през ноември 2021 г. в рамките на програма „Хоризонт Европа“ за периода до 31 декември 2031 г. ([1]); като има предвид, че съвместното предприятие ИИЗ заменя и е приемник на съвместното предприятие „Инициатива за иновативни лекарства“, създадено през декември 2007 г. по Седмата рамкова програма за научни изследвания (7РП) за период от десет години ([2]) (ИИЛ 1) и с удължен срок на дейност през май 2014 г. по програма „Хоризонт 2020“ до 31 декември 2024 г. ([3]) (ИИЛ 2);

Б. като има предвид, че съвместното предприятие ИИЗ е публично-частно партньорство, съсредоточено върху интердисциплинарни, устойчиви и ориентирани към пациентите научни изследвания и иновации в областта на здравеопазването; като има предвид, че учредители на съвместното предприятие са Съюзът, представляван от Комисията, и европейските браншови организации Европейски координационен комитет на ИТ в областта на радиологията, медицинското електронно оборудване и здравеопазването (COCIR) и Европейска федерация на фармацевтичните индустрии и асоциации, в т.ч. Vaccines Europe, EuropaBio и MedTech Europe;

В. като има предвид, че с цел постигане на по-голяма прозрачност съвместното предприятие следва да оповестява в своите годишни отчети съответните данни относно вноските на своите членове на програмно равнище; като има предвид, че за всяка програма, по която те извършват дейност, съвместното предприятие следва да представя цялата съответна информация по категории членове до края на годината, включително законоустановените целеви нива за вноските, определени за съответната програма, размера на получените вноски и размера на правните задължения; като има предвид, че съвместното предприятие следва да продължи да подобрява прозрачността;

Бюджетно и финансово управление

1. отбелязва, че съгласно доклада на Сметната палата („доклада на Палатата“) отчетите на съвместното предприятие ИИЗ за финансовата година, приключила на 31 декември 2022 г., дават вярна представа във всички съществени аспекти за финансовото състояние на съвместното предприятие ИИЗ към 31 декември 2022 г., както и за резултатите от неговата дейност, паричните потоци и промените в нетните активи за приключилата на тази дата финансова година, в съответствие с разпоредбите на финансовия регламент на съвместното предприятие и счетоводните правила, приети от отговорния счетоводител на Комисията; изтъква освен това факта, че според доклада на Палатата операциите, свързани с отчетите, са законосъобразни и редовни във всички съществени аспекти;

2. приветства ролята на съвместното предприятие ИИЗ за превръщането на научните изследвания и иновациите в областта на здравеопазването в осезаеми ползи за гражданите на Съюза;

3. отбелязва, че наличният бюджет на ИИЗ за 2022 г. ([4]) е възлизал на бюджетни кредити за поети задължения в размер на 272,4 милиона евро (11,0 милиона евро за 2021 г.) и бюджетни кредити за плащания в размер на 174,8 милиона евро (210,4 милиона евро за 2021 г.);

4. отбелязва, че усвояването на бюджетните кредити за поети задължения и на бюджетните кредити за плащания е достигнало съответно 96,60 % (75,91 % през 2021 г.) и 86,25 % (95,39 % през 2021 г.);

([1]) Регламент (ЕС) 2021/2085 на Съвета от 19 ноември 2021 г. за създаване на съвместните предприятия в рамките на програмата „Хоризонт Европа“ (ОВ L 427, 30.11.2021 г., стр. 17).

([2]) Регламент (ЕО) № 73/2008 на Съвета от 20 декември 2007 г. за създаване на съвместно предприятие за изпълнение на Съвместната технологична инициатива за иновативни лекарства (ОВ L 30, 4.2.2008 г., стр. 38).

([3]) Регламент (ЕС) № 557/2014 на Съвета от 6 май 2014 г. за създаване на съвместно предприятие „Инициатива за иновативни лекарства 2“ (ОВ L 169, 7.6.2014 г., стр. 54).

([4]) В наличния бюджет се включват неусвоените бюджетни кредити от предходни години, които съвместното предприятие ИИЗ е заложило отново в бюджета за текущата година, целевите приходи и преразпределените бюджетни кредити за следващата година.

5. отбелязва, че промените в обема на бюджета на съвместното предприятие ИИЗ зависят главно от етапа на изпълнение на многогодишните програми за научни изследвания и иновации; отбелязва, че през 2022 г. съвместното предприятие ИИЗ е започнало изпълнението на програма „Хоризонт Европа“ и следователно бюджетът за 2022 г. включва бюджета за поети задължения за първите покани за представяне на предложения по „Хоризонт Европа“, планирани за 2022 г.;

6. отбелязва, че в годишните отчети на съвместното предприятие ИИЗ за 2022 г. сумите за вноските, признати по категории членове (ЕС и членове от частния сектор), се различават значително; отбелязва, че това се дължи на факта, че паричните вноски на Съюза се валидират и признават, когато се плащат на съвместното предприятие ИИЗ в началото на изпълнението на проекта, а непаричните вноски на членовете се признават едва след валидиране и деклариране на извършените разходи за изпълнение на проекта; призовава съвместното предприятие ИИЗ да обърне допълнително внимание на разликата между признатия размер на паричните вноски, от една страна, и непаричния принос, от друга страна, като предостави информация за правните задължения на членовете на съвместното предприятие ИИЗ в края на годината, по-специално за подписаните споразумения и договори за отпускане на безвъзмездна финансова помощ;

7. отбелязва, че съвместното предприятие ИИЗ все още не е завършило изпълнението на Седмата рамкова програма ([5]);

8. отбелязва във връзка с това, че в края на 2022 г. съвместното предприятие ИИЗ е поело изцяло ангажимент за максималните оперативни вноски на Съюза в размер на 966 милиона евро за подписани споразумения за отпускане на безвъзмездни средства по програмата; отбелязва, че десет години след приключването на 7РП около 44,9 милиона евро (или 5 %) все още предстои да бъдат изплатени по проекти, които не са завършени; отбелязва, че тази разлика съответства на 5 проекта за научни изследвания в областта на антимикробната резистентност (АМР); отбелязва освен това, че 2 от тези проекти са приключили дейността си до края на 2022 г.; признава, че АМР е трудна област на научни изследвания, и оценява научната и обществената стойност на финансирането на разработването на нови подходи за борба с резистентността към антибиотици;

9. отбелязва освен това, че частните членове са поели правно задължение да предоставят непарични вноски в размер на 914,2 милиона евро или 94,6 % от минималната оперативна цел от 966 милиона евро и че от тази сума, за която са поети задължения, те са докладвали 831,9 милиона евро (или 86 % от целта) в края на 2022 г.;

10. отбелязва, че що се отнася до „Хоризонт 2020“, правните задължения на членовете са на равнището на техните цели за вноските;

11. отбелязва във връзка с това, че в края на 2022 г. съвместното предприятие ИИЗ е поело задължения за 1 452,1 милиона евро, или 91 % от максималната оперативна вноска на ЕС в размер на 1 595,4 милиона евро за сключени споразумения за безвъзмездна финансова помощ по програма „Хоризонт 2020“; отбелязва освен това, че от тази сума, за която са поети задължения, около 484,8 милиона евро (или 33,4 %) предстои да бъдат изплатени през следващите години по проекти и договори, които все още не са завършени; отбелязва освен това, че частните членове и асоциираните партньори са поели правно задължение да предоставят непарични вноски в размер на 1 499,4 милиона евро или 94 % от минималната цел от 1 595,4 милиона евро и че от тази сума, за която са поети задължения, те са докладвали 1 078,9 милиона евро (или 67,6 % от целта) в края на 2022 г.;

12. отбелязва, че според съвместното предприятие ИИЗ по-ниските равнища на изпълнение се обясняват отчасти с дългата продължителност на проектите, която се изисква от естеството на специфичната за съвместното предприятие ИИЗ област на научни изследвания и големия мащаб на глобалните консорциуми, изпълняващи проекти;

13. отбелязва, че за дейностите по „Хоризонт 2020“ за 2020 г. съвместното предприятие ИИЗ не е получило нови оперативни бюджетни кредити за поемане на задължения, тъй като е приключило последната си покана за представяне на предложения в края на 2020 г.; отбелязва, че равнището на изпълнение на бюджетните кредити за оперативни плащания е било 87 % (96 % през 2021 г.);

14. изразява съгласие с Палатата, че съвместното предприятие ИИЗ следва да изготви план за действие със срокове за приключване на проектите, одобрени в предходните периоди на многогодишната финансова рамка;

15. отбелязва, по отношение на изпълнението на програма „Хоризонт Европа“, че през 2022 г. Комисията е направила парични вноски в размер на едва 1,4 милиона евро за административните разходи на съвместното предприятие ИИЗ; отбелязва, че съвместното предприятие ИИЗ не е поискало парични вноски за своите дейности по „Хоризонт Европа“, тъй като първите две покани, стартирани през 2022 г. по линия на тази програма, ще бъдат приключени едва през 2023 г.;

([5]) Седма рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие (2007—2013 г.)

16. отбелязва въз основа на годишния отчет за дейността на предприятието за 2022 г., че съвместното предприятие ИИЗ е постигнало добри резултати спрямо по-голямата част от ключовите показатели за ефективност (КПЕ) на съвместното предприятие ИИЛ2, често надхвърлящи установените цели; приветства по-специално факта, че проектите на съвместното предприятие ИИЗ, финансирани по ИИЛ 2, са приключили 24 регулаторни процедури, включително две регулаторни писма за подкрепа, десет регулаторни становища с резерви, две искания за становище за изразяване на резерви и включване в шест регулаторни насоки;

17. отбелязва със задоволство, че 58,3 % (над целта от 50 %) от проектите на съвместното предприятие ИИЗ, финансирани по ИИЛ 2, са предоставили достъп до своите ресурси и резултати на страни извън партньорите в консорциумите; посочва примери като библиотеката за химични съединения, Европейската колекция от съединения, създадена по проекта ESCulab, платформата за данни RADAR-base с отворен код, разработена от RADAR-CNS, европейската обединена мрежа за данни, създадена по проекта EHDEN, или биобанката за самоподдържащи се плурипотентни стволови клетки, разработена от EBiSC2;

18. приветства факта, че около 67 % от документите, изготвени по проекти, финансирани от съвместното предприятие, имат съавтори от различни сектори, което показва междудисциплинарния характер на научните изследвания и подхода на сътрудничество на неговите проекти;

Обществени поръчки и персонал

19. отбелязва, че по-голямата част от договорните задължения на ИИЗ през 2022 г. са били сключени въз основа на съществуващи многогодишни рамкови договори; отбелязва освен това, че що се отнася до обема, повечето използвани рамкови договори са били в областта на информационните технологии, човешките ресурси и одитните услуги; приветства факта, че няколко от въпросните рамкови договори са междуинституционални, като по този начин се свежда до минимум административната тежест и се осигуряват икономии от мащаба;

20. отбелязва въз основа на консолидирания годишен отчет за дейността за 2022 г. ([6]), че съвместното предприятие ИИЗ е стартирало две тръжни процедури ([7]) през 2022 г. извън съществуващите рамкови договори на стойност над 15 000 EUR;

21. приветства факта, че всички процедури са били управлявани в съответствие с финансовите правила на съвместното предприятие ИИЗ и Финансовия регламент, за да се гарантира лоялна конкуренция между икономическите оператори и най-доброто и ефективно използване на средствата на съвместното предприятие ИИЗ;

22. отбелязва, че щатното разписание предвижда 39 срочно наети служители, 15 договорно наети служители и 1 командирован национален експерт (КНЕ), или общо 55 служители; отбелязва, че към 31 декември 2022 г. са били заети 49 длъжности: 36 от общо 39 срочно наети служители (92,30 %), 11 от общо 15 договорно наети служители (73,30 %) и 0 от общо 1 командирован национален експерт (0 %);

23. отбелязва във връзка с баланса между половете и географския баланс, че към 31 декември 2022 г. в съвместното предприятие ИИЗ около 65 % от служителите са жени, а около 35 % — мъже, от 15 различни националности;

Системи за управление и контрол

24. отбелязва, че за разходите по 7РП последващите одити са извършени от съвместното предприятие ИИЗ, а за последващите одити на разходите по програми „Хоризонт 2020“ и „Хоризонт Европа“ отговаря Общата служба за одит на ГД „Научни изследвания и иновации“ на Комисията;

25. отбелязва, че за разходите по 7РП съвместното предприятие ИИЗ е докладвало представителен процент грешки 2,1 % и процент остатъчни грешки 0,8 %, а за разходите по „Хоризонт 2020“ (уравнителни и окончателни плащания) – представителен процент грешки 2,7 % и процент остатъчни грешки 0,9 % ([8]);

26. отбелязва, че за програма „Хоризонт Европа“ последващи одити все още не са извършени, тъй като първите междинни плащания се очаква да бъдат направени едва през 2024 г.;

([6]) https://www.ihi.europa.eu/sites/default/files/uploads/Documents/About/Reports/IHI_CAAR_2022.pdf.
([7]) Офис обзавеждане – 24 453,65 EUR, и комуникационна стратегия – 15 950,00 EUR.
([8]) СП „Инициатива за иновативно здравеопазване“, Консолидиран годишен отчет за дейността за 2022 г., глава 4.1.1.

27. отбелязва, че за да направи оценка на контрола на оперативните плащания от съвместното предприятие ИИЗ, Палатата извърши одит на произволна извадка от плащания по „Хоризонт 2020“, направени през 2022 г., на ниво крайни бенефициенти ([9]); отбелязва, че Палатата не откри грешки или слабости на контрола при бенефициентите на съвместното предприятие ИИЗ, включени в извадката;

28. приветства факта, че в края на 2022 г. съвместното предприятие ИИЗ е разработило и приложило цялостен основан на риска подход към предварителните проверки в съответствие с насоките на Общия център за изпълнение (ОЦИ), като се имат предвид специфичните за съвместното предприятие ИИЗ рискови обстоятелства; отбелязва, че за целта съвместното предприятие ИИЗ е определило най-важните критерии за риск и въз основа на тях е разработило основан на риска подход за мониторинг; отбелязва, че този подход му е позволил да оцени нивото на риска за всеки проект и бенефициент по време на основните етапи от изпълнението на проектите, като например изготвяне на споразумението за отпускане на безвъзмездна финансова помощ, изменение на това споразумение, докладване и плащане;

29. отбелязва в тази връзка, че съвместното предприятие ИИЗ е изготвило и вътрешни насоки относно своя основан на риска подход, обучавало е и е насочвало служителите как да ги прилагат правилно и последователно;

30. отбелязва със задоволство, че съвместното предприятие ИИЗ е разработило основан на риска подход към последващите одити с цел да се намали процентът грешки чрез използване на по-целенасочени извадки за откриване на най-податливите на грешки бенефициенти и по този начин да се засили ефектът на прочистване на неговите последващи одити; това е важна положителна промяна в подхода за последващ одит, тъй като рамката на Комисията за вътрешен контрол на безвъзмездната финансова помощ по програма „Хоризонт Европа“ не дава възможност за създаване на специфични за съвместното предприятие представителни извадки и следователно не могат да бъдат изчислени специфични представителни и остатъчни проценти грешки за съвместните предприятия;

31. отбелязва, че Палатата е установила, че съвместните предприятия с добре разработен основан на риска подход към последващите одити имат процент остатъчни грешки, по-нисък от средния процент при съвместните предприятия без такъв подход, поради систематичното откриване и проверка на най-рисковите бенефициенти;

Проследяване на изпълнението във връзка с констатации и оценки от предходни години

32. отбелязва, че „констатациите“ в специфичните годишни доклади на съвместното предприятие ИИЗ всъщност са „препоръки без конкретен срок“ на Палатата; отбелязва, че ЕСП ежегодно проследява изпълнението във връзка с тези констатации, като оценява техния статут като „неприключени“ или „приключени“;

33. приветства факта, че съвместното предприятие ИИЗ е предприело коригиращи действия във връзка с констатацията на Палатата от 2021 г., свързана с част от вноските на работодателя в пенсионната схема на ЕС.

([9]) При плащанията на безвъзмездна финансова помощ, тествани при бенефициентите, прагът за оповестяване на количествено измерими грешки е 1 % от одитираните разходи.